

KASNOANTIČKI OSTACI U BLIZINI UVALE BLATNA (LOKALITET MOHOROV) NA OTOKU KRKU

UDK 904 (497.5) "652"

Primljeno/Received: 1999. 10. 5.

Prihvaćeno/Accepted: 1999. 11. 12.

Mirja Jarak

HR-10000 Zagreb, Hrvatska

Arheološki zavod Filozofskog fakulteta

I. Lučića 3

U članku se opisuju ostaci kasnoantičke sakralne građevine u blizini uvale Blatna na otoku Krku. Na temelju analize svih relevantnih podataka te osobito povijesnih prilika, predlaže se moguća uža datacija građevine od početka razdoblja ostrogotske dominacije do završetka 6. stoljeća.

Ključne riječi: Krk, Blatna, Mohorov, arhitektura, kasna antika

Na otoku Krku nalaze se brojni i vrlo značajni ostaci ranokršćanske arhitekture. Oni pripadaju različitim kategorijama sakralnih građevina što su podizane tijekom kasnoantičkog razdoblja (Chevalier 1995: 28-45). Dok se o nekim spomenicima opširno i često pisalo u literaturi, postoje i takvi koji su jedva poznati i o kojima nedostaju cjelovitiji osvrti. Sljedeći redovi posvećeni su jednom takvom, manje poznatom spomeniku.

Na sjeverozapadnoj strani otoka Krka, južno od glasovitog ranokršćanskog položaja u uvali Sepen, nalazi se na poluotoku Zaglav šumovito područje ispunjeno uređenim pješačkim stazama. Riječ je o prostoru koji se pruža od morske obale do međe industrijskih postrojenja kod Omišlja na sjeveru, te do autokampa kod Njivica na jugu. Unutar uređenog pješačkog područja ističu se položaji Cerova, Veli Vrh te uvala Blatna. Idući od sjevera, s omišaljske strane, pješačkom stazom prema uvali Blatna, namjernik će naići na ostatke neke građevine od koje su se u priličnoj mjeri sačuvala dva zida. Ostaci se nalaze blizu same uvale, možda udaljeni kojih pet minuta hoda, tako da se osjeća morski ugođaj unutar pravog šumskog ambijenta. O pravom šumskom ambijentu koji danas karakterizira područje ispunjeno pješačkim stazama, svjedoče gomile posječenih stabala koje su prilično brojne na cijelom prostoru. I uz same ruševine kasnoantičke građevine, nalazi se jedna takva hrpa posječenih stabala, jedini trag ljudske prisutnosti i intervencije na lokalitetu.

U literaturi se u blizini uvale Blatna odnosno na širem prostoru poluotoka Zaglav, spominje lokalitet Mohorov, na kojem se nalaze kasnoantički ostaci. Aleksandra Faber, koja se intenzivno bavila istraživanjem antičkih ostataka u Omišlju i okolici, izričito smješta lokalitet Mohorov u blizinu uvale Blatna. Autorica daje samo vrlo općenite podatke o građevini koju smatra sakralnim objektom (Faber 1978: 79). Spominje nepristupačnost položaja na kojem se nalazi građevina i navodi da je tako velik objekt vjerojatno bio povezan s nekim naseljem. U novije doba na lokalitet je upozorio Nino Novak (Novak 1993:185; Novak-Brožić 1995: 34, 46), koji spominje postojanje neistraženoga samostanskog kompleksa sa crkvom Sv. Hermagore. Lokalitet je, i prema A. Faber i prema N. Novaku, vrlo značajan i zanimljiv. Općenito se slažu u vezi s okvirnom datacijom ostataka u kasnu antiku. Smješten vrlo blizu monumentalne arhitekture u uvali Sepen, položaj Mohorov ističe se kao zanimljiva starokršćanska lokacija na otoku Krku. Kako u literaturi nedostaje detaljniji osvrt na lokalitet, potrebno je iznijeti zapažanja o karakteru sačuvanih ostataka, što će omogućiti i određenu interpretaciju značenja lokaliteta.

Osim dva visoko sačuvana zida, drugi zidovi građevine u blizini uvale Blatna nisu tako sačuvani da bi na prvi pogled odavali o kakvom je prostoru riječ. Čak bi se moglo učiniti, zbog prisutnosti recentnog naslaganog kamenja između dvaju dobro sačuvanih zidova, da je riječ o nepovezanim ostacima (dva međusobno

prilično udaljena zida) neke, nažalost, uništene građevine. Recentno naslagano kamenje omeđuje inače rubove pješačkih staza na cijelom prostoru i lako se razlikuje od ranijih građevnih ostataka. Od tih ranijih građevnih ostataka sačuvalo se ipak više od spomenuta dva visoka zida. Promatranjem tla uz visoko sačuvane zidove, vrlo brzo se mogu uočiti ostaci drugih zidova i stvoriti predodžba o karakteru i veličini prostora izvorne građevine. Dva relativno dobro sačuvana zida bili su dijelovi jedne cjeline, oni su zatvarali jedan pravokutni prostor prepoznatljive veličine i orijentacije.

Polaznu točku u definiranju prostora građevine predstavlja dobro sačuvani zid kojemu je na jednom kraju sačuvan ugao. Taj zid inače ima u svom središnjem dijelu dva nepravilna otvora. Gledajući iz sačuvanog ugla prema drugom visoko sačuvanom zidu može se uočiti da je taj drugi zid išao do sačuvanog ugaonog spoja i tako predstavljao uzdužni, longitudinalni zid pravokutne građevine. Točno pružanje užeg zida građevine može se ustanoviti razgrtanjem zemlje na drugom kraju dobro sačuvanog zida s ugaonim spojem. Dovoljno je razgrnuti samo nekoliko centimetara zemlje da bi se ugledao drugi ugaoni završetak užeg zida građevine. Od tog drugog ugaonog završetka užeg zida pruža se u dužini od 20-tak metara, djelomično iznad tla a djelomično vrlo plitko ispod zemlje, drugi uzdužni, duži zid građevine. Njegov završetak je jasno vidljiv iznad tla, pa se tako može ustanoviti približna dužina građevine čija su dva uzdužna zida i jedan uži, djelomično sačuvani iznad razine tla.

Iako je pružanje zidova sigurno ustanovljeno, mjerenja koja su izvršena na terenu nisu potpuno precizna zbog nemogućnosti pristupa svim segmentima zidova. Cijeli je objekt, naime, zarastao u gustu, mjestimično neprobojnu šikaru i žbunje. Tek kada bi se cijeli prostor očistio od gustog raslinja, mogla bi se izvršiti precizna mjerenja, odnosno snimanja građevine. Zbog navedenih nepotpunih mjerenja te činjenice osciliranja visine sačuvanih zidova, koji u nekim segmentima nisu vidljivi iznad razine tla, bilo je nemoguće načiniti točan tlocrt objekta. Stoga se na ovom mjestu daju samo neke fotografije ostataka građevine. Također navodimo, zbog potpunije informacije i mogućnosti jasnijeg sagledavanja izgleda građevine, neke, relativno precizne mjere.

Dužina užeg zida građevine je prilično pouzdana. Od dobro sačuvanog ugla iznad zemlje do drugog ugla koji se razabire plitko ispod razine tla duljina iznosi 10,20 m (uzimajući u obzir i debljinu zidova tj. razmak od jednog do drugog vanjskog ugla građevine). Navedena duljina užeg zida predstavlja širinu građevine koja je, kako vidimo, bila znatna, iznosila je preko 10 m. Dužinu građevine predstavlja dužina uzdužnog, longitudinalnog zida, koji nigdje nije sačuvan visoko iznad tla, ali se na više mjesta jasno vidi njegovo pružanje i završetak koji je sačuvan u visini od oko 30 cm iznad tla. Izmjerena dužina toga uzdužnog zida građevine iznosi 21,20 m. Od drugog uzdužnog zida građevine sačuvalo se jedan vrlo visoki dio (visok preko 2 metra) koji je dugačak preko 4 metra (izmjerena duljina iznosi 4,40 m). Gledajući prostim okom ovaj

sl. 1 Sačuvani ugaoni spoj užeg zapadnog i longitudinalnog sjevernog zida sakralne građevine u blizini uvale Blatna

visoko sačuvani dio uzdužnog zida građevine teče paralelno s drugim uzdužnim zidom čija je izmjerena dužina 21,20 m. Širina između ovih dvaju uzdužnih zidova iznosi, mjerena od vidljivog završetka (sačuvan u visini od oko 30 cm) niže sačuvanog zida do završetka visoko sačuvanog zida, oko 10,50 m. Ta je širina približno jednaka širini građevine kod drugog (prilično dobro sačuvanog) užeg zida. Treba napomenuti da je mjerenje širine građevine na završecima uzdužnih zidova (između vidljivog ugaonog završetka nižeg zida i visoko sačuvanog zida) bilo otežano jer je ta strana građevine posve utonula u gusto raslinje i jedino na toj strani nema vidljivih ostataka zida. To je inače istočna strana gdje se mogla nalaziti apsida građevine. Na drugoj užoj strani građevine na zapadu, u gotovo cijeloj dužini je sačuvan ravni zid koji isključuje mogućnost postojanja apsida na toj strani. Jednim manjim zahvatom koji bi uključivao raščišćavanje terena na istočnoj strani, moglo bi se ustanoviti ima li sačuvanih ostataka zida na toj strani i je li istočni zid građevine bio apsidalno oblikovan.

Od sačuvanih zidova najvišu visinu ima zapadni uži zid. Njegova najviša izmjerena visina iznosi 3,12 m. Zid leži na zapadu i pruža se u smjeru sjever-jug s malim odstupanjem od 10 stupnjeva od točne orijentacije. I ostali zidovi odstupaju za 10 stupnjeva od točne orijentacije S-J, I-Z. Ova točnost u odstupanju upućuje na pravilnost u oblikovanju građevine, koja je, i prema mjerama svojih zidova, bila izgrađena prema strogom i promišljenom planu. O pravilnosti u izvedbi posebno govori debljina svih zidova građevine. Kod svih mjerenih zidova debljina iznosi oko 55 cm. To bi inače bila kanonska mjera kasnoantičkih zidova (Basler 1980: 138). U provinciji Dalmaciji su, međutim, zidovi kasnoantičkih sakralnih građevina bili različitih debljina. Najčešće je kod jedne građevine debljina zidova varirala, pa se u literaturi nalaze podaci o zidovima koji su bili debeli primjerice od 50 do 60 cm i slično (Chevalier 1995). Sa svojom ujednačenom debljinom zidova od oko 55 cm, građevina u blizini uvale Blatna predstavlja lijep primjer pravilnosti zidanja. Debljina zidova od 55 cm upućuje na dataciju građevine u kasnoantičko razdoblje.

Sačuvani zidovi imaju i na vanjskoj i na unutarnjoj strani prilično pravilne slojeve sastavljene od lomljenog kamena i žbuke. Kamenje je slagano u horizontalnim redovima, a veličina mu varira od prilično velikih pravilnih blokova do manjih i bezobličnijih komada. Slojevi žbuke između kamenja prilično su tanki, debljina im iznosi oko 2 do 3 cm.

Iz opisa sačuvanih ostataka daje se prilično jasna slika građevine. Svakako je riječ o jednoj longitudinalnoj (bazilikalnoj) formi koja je imala pravilne proporcije. Kako se između uzdužnih zidova ne primjećuju nikakvi građevni ostaci, vjerojatno je građevina bila jednobrodna i orijentirana prema istoku. Na istočnoj strani mogla se nalaziti apsida, od koje, nažalost, nema vidljivih ostataka. Građevinu, po njezinoj formi i načinu gradnje, možemo smatrati sakralnim objektom nastalim u kasnoj antici.

Na temelju opisa sačuvanih ostataka prilično je teško zaključiti kakva je bila namjena sakralne građevine u blizini uvale Blatna. Svakako je točno opažanje A. Faber da se objekt nalazi na nepristupačnom položaju. To je izvangradski položaj, prilično osamljen, i, čini se, najbolje povezan s obližnjom uvalom. Po tim karakteristikama, položaj bi mogao odgovarati samostanskoj crkvi. U razdoblju kasne antike samostani se grade izvan naselja, s težnjom da se osigura miran i kontemplativan život redovnicima. Izdvojen položaj lokaliteta na rtu Zaglav mogao je biti idealan za život samostanske zajednice. U literaturi se inače spominje više ranosrednjovjekovnih samostana na otoku Krku (Ostojić 1964: 145-199). Uz omišaljsko područje je posebno vezan samostan Sv. Nikole koji se, prema tradiciji, nalazio uz starokršćansku križnu crkvu u uvali Sepen (Ostojić 1964: 187). Je li uz starokršćansku križnu crkvu podignut samostan još u kasnoj antici, teško je odgovoriti. Svakako je vjerojatno da su barem neki srednjovjekovni samostani na otoku Krku naslijedili položaje ranijih kasnoantičkih samostana o kojima nema podataka u izvorima. Kasnoantički samostani mogli su biti skromnih ili srednjih razmjera, uglavnom namijenjeni životu malih skupina redovnika. Sačuvani ostaci longitudinalne građevine na Mohorovu mogu se ubrojiti među sakralna zdanja srednjih dimenzija. Crkva dugačka 20-tak metara prelazi dimenzije malog oratorija ili kapele namijenjene povremenim liturgijama. Takva građevina mogla je služiti za stalne liturgijske sastanke redovničke zajednice nastanjene uz crkvu.

I starokršćanski lokalitet na poluotoku Zaglav i lokalitet u uvali Sepen nalaze se u blizini antičkog grada Fulfina. Od toga se antičkog grada nije mnogo sačuvalo, čak se dosta dugo nije znala niti točna lokacija grada. Tek nakon otkrića i interpretacije jednog natpisa, *Fulfinum* je sigurno lociran na područje današnjeg Omišlja (Rendić-Miočević 1974: 52). Na tom području je u više navrata vršila istraživanja A. Faber (Faber 1974: 81-83; Faber 1978: 77-79; Faber 1981: 72-75; Faber 1982: 66-68). Premda je nejasna sudbina grada u kasnoj antici, u istraživanjima je ipak ustanovljena i kasnoantička faza u životu grada (Faber 1982: 68). Grad je, na određeni način, vjerojatno egzistirao u

sl. 2 *Struktura zapadnog zida građevine s dva nepravilna otvora*

vrijeme izgradnje crkava u uvali Sepen i na poluotoku Zaglav. Pitanje je, može li se nešto određenije reći o vremenu izgradnje tih sakralnih objekata. Ovdje, na prvom mjestu, treba obratiti pažnju na crkvu u uvali Sepen, budući da je ona višestruko proučavana i da o njoj postoje brojna mišljenja u literaturi. Križna crkva u uvali Sepen datira se od 5. do 7. stoljeća (Chevalier 1995: 28-31; Šonje 1976: 137-172; Šonje 1990.). Ruševine te crkve bile su sačuvane na nekim mjestima do visine krova. U najnovije vrijeme crkva je podvrgnuta opsežnim istraživačkim i konzervatorskim radovima (Novak-Brožić 1995:29-51). Građevina svakako zaslužuje posebnu pažnju, kako zbog svojih monumentalnih razmjera tako i zbog zanimljivosti arhitektonskog plana. Crkva je imala izgled latinskog križa, s ravnim završetkom začelja bez apside i vjerojatno s polukružnom klupom za svećenstvo u tom prostoru. Ustanovljene su dvije udubine za relikvijare u prostoru gdje se sjeku krakovi križa. Crkva je imala i neke dodatne elemente, kao što je trijem na jugu i ugaona kula. Svojim osnovnim oblikom krčka crkva jako podsjeća na ravensku crkvu S. Croce. Planovi dviju crkava se gotovo u potpunosti podudaraju (Chevalier 1995: 90). I ravenska crkva ima oblik latinskog križa s ravnim začeljem, te narteks na zapadu. Na prvi pogled se čini da je između ravenske i krčke crkve morala postojati neka veza. Crkva S. Croce datirana je, kao što je poznato, u vrijeme Galle Placidije. Krčka crkva, koja pokazuje toliko sličnosti s ravenskom, vjerojatno je nastala u razdoblju kada su postojale intenzivne veze između Italije i Dalmacije. Ovdje se kao posebno zanimljivo pojavljuje razdoblje ostrogotske vladavine kada je Dalmacija bila najuže povezana s Italijom. Ostrogoti su poznati kao veliki štovatelji Krista, pa stoga i simboličkih iskaza vezanih uz Kristovu osobu. Mnoge ostrogotske crkve bile su posvećene Kristu, a figuralna likovna djela često pripadaju krugu kristoloških scena o čemu najbolje svjedoče sačuvani mozaici ravenskih crkava (Nordström 1953). S obzirom na značenje Krka u ostrogotskom razdoblju, vrlo je vjerojatna izgradnja sakralnih objekata u to doba. Krk je, uz Cres, bio važan centar ostrogotske vlasti, tu se u vrijeme bizantsko-gotskih ratova nalazilo sjedište gotskog

zapovjednika (Medini 1980: 413-414). U svjetlu takvog položaja otoka Krka, vrlo je vjerojatno da je do izgradnje crkve u uvali Sepen došlo u ostrogotskom periodu. Crkva je izgrađena po uzoru na križnu crkvu u ostrogotskoj prijestolnici Ravenni.

Sakralna građevina u blizini uvale Blatna promatrana je u ovom radu u povezanosti sa crkvom u uvali Sepen. Obje građevine nalazile su se, naime, na periferiji antičkog grada Fulfinuma o čijoj sudbini u kasnoj antici nema dovoljno podataka. Obje građevine povezuje i određena neizvjesnost u pogledu njihove namjene. Kada je riječ o dataciji, čini se da je sigurnije predložiti vrijeme nastanka križne crkve nego pokušati datirati građevinu na poluotoku Zaglav. Za križnu crkvu u uvali Sepen naveli smo mogućnost datacije u ostrogotski period. Ta bi crkva bila povezana sa sjevernoitalijskim križnim crkvama i predstavljala bi kariku u širenju crkava križnog tipa. Građevina na poluotoku Zaglav nema posebno karakterističan arhitektonski oblik i ne mogu joj se pronaći tako uvjerljive analogije kao u slučaju križne crkve u uvali Sepen. Titular koji se vezuje uz položaj na poluotoku Zaglav upućuje, međutim, u istom smjeru, u pravcu sjeverne Italije i utjecaja koji su dolazili iz tog područja. Položaj na poluotoku Zaglav poznat je pod nazivom Mohorov što je izvedeno iz imena akvilejskog mučenika Hermagore.

Hermagora je bio prvi akvilejski biskup i mučenik iz 3. st. čiji se kult razvio kako u sjevernoj Italiji, tako i na susjednim utjecajnim područjima (Bratož 1986: 41-68). Jedan od najpoznatijih lokaliteta izvan sjeverne Italije svakako je glasoviti Samager kod Pule gdje se crkva neobična tlocrta datira u ostrogotski period, oko 500. g. (Marušić 1967: 15-17). U Dalmaciji se, na obalnom području titular u relevantnoj literaturi ne spominje (Chevalier 1995). Stoga bi trebalo posebno naglasiti pojavu krčkog toponima koji ipak svjedoči o poznavanju toga titulara u Dalmaciji. Iako Goti nisu bili štovatelji mučenikâ, pojava Hermagorina kulta na Krku mogla je biti vezana uz razdoblje ostvarivanja intenzivnih veza sa sjevernom Italijom, uz ostrogotsko razdoblje. Građevina na poluotoku Zaglav mogla bi se stoga datirati već u ostrogotski period. Kasnije doba njezina nastanka također je moguće, pa dataciju treba okvirno postaviti od kraja 5. stoljeća do završetka 6. Da je Hermagorin kult na Krku bio razvijen i prije ostrogotskog razdoblja vjerojatno bi on bio prisutniji u Dalmaciji općenito. Kako drugih potvrda za taj kult u Dalmaciji nema (u unutrašnjosti provincije kult je bio prisutan o čemu svjedoči poznati lokalitet Mogorjelo), treba pretpostaviti da se Hermagorin kult pojavio na Krku u kasnijem razdoblju kasne antike, u vrijeme kada su veze između Italije i otoka Krka bile posebno razvijene.

POPIS LITERATURE

- Basler 1980 D. Basler, *Građevinarstvo kasnoantičkog doba u Bosni i Hercegovini, Materijali, tehnike i strukture predantičkog i antičkog graditeljstva na istočnom jadranskom prostoru*, Zagreb 1980, 135-140.
- Bratož 1986 R. Bratož, *Kršćanstvo v Ogleju in na vzhodnem vplivnem območju oglejske cerkve od začetkov do nastopa verske svobode*, Ljubljana 1986.
- Chevalier 1995 P. Chevalier, *Salona II - Ecclesiae Dalmatiae*, 1-2, Split - Rim 1995.
- Faber 1974 A. Faber, Sepen kod Omišlja, Fulfinium - antički grad na Krku, *Arheološki pregled* 16/1974, 81-83.
- Faber 1978 A. Faber, Fulfinum - antički grad, *Arheološki pregled* 19/1978, 77-79.
- Faber 1981 A. Faber, Fulfin, otok Krk - antički grad, *Arheološki pregled* 22/1981, 72-75.
- Faber 1982 A. Faber, Omišalj - antički grad Fulfinum i praistorijska gradina, *Arheološki pregled* 23/1982, 66-68.
- Marušić 1967 B. Marušić, *Kasnoantička i bizantiska Pula*, Pula 1967.
- Medini 1980 J. Medini, Provincia Liburnia, *Diadora* 9/1980, 363-441.
- Nordström 1953 C. O. Nordström, *Ravennastudien*, Uppsala 1953.
- Novak 1993 N. Novak, Starokršćanska Tarsatica, *Diadora* 15/1993, 175-204.
- Novak-Brožić 1995 N. Novak-A. Brožić, Starokršćanski kompleks na Mirinama u uvali Sapan kraj Omišlja na otoku Krku, *Starohrvatska prosvjeta* III, 21/1991 (1995), 29-53.
- Ostojčić 1964 I. Ostojčić, *Benediktinci u Hrvatskoj*, sv. II, Split 1964.
- Rendić-Miočević 1974 D. Rendić-Miočević, Novootkriveni Domicijanov natpis o fulfinskom vodovodu, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, III, 8/1974, 47-55.
- Šonje 1976 A. Šonje, La chiesa paleocristiana nella insenatura merina di Sepen presso Castelmuschio (Omišalj) sull'isola di Veglia (Krk), *Felix Ravenna* 111-112/1976, 137-172.
- Šonje 1990 A. Šonje, *Starokršćanska bazilika kod Omišlja na otoku Krku*, *Krčki zbornik* 21/1990.

SUMMARY

LATE ROMAN PERIOD REMAINS IN THE VICINITY OF THE BLATNA BAY
(THE MOHOROV SITE) ON THE ISLAND OF KRK

Key words: Krk, Blatna, Mohorov, architecture, Late Roman period

On the northwestern side of the island Krk, south of the well-known early Christian site in the Sepen bay, on the peninsula Zaglav there is a wooded area abounding in well laid-out pedestrian lanes. In this area, in the vicinity of the Blatna bay, remains of a structure can be seen with two considerably well preserved walls. These remains are marked in literature as the early Christian site Mohorov, and in the architectural remains one can recognize a Late Roman church, even a monastery complex. Viewing the remains we can reach the conclusion that only the remains of one structure are visible, most probably those of an early Christian church.

The structure used to have a regular, lengthened shape, with dimensions of 21,20 by 10,20 metres. The western, narrower wall has the greatest height among the preserved walls. Its highest point measures 3,12 metres. The wall lies in the west and stretches in the direction north-south with a slight deviation of 10 degrees from the accurate orientation. Other walls too deviate some 10 degrees from the accurate orientation N-S, E-W. This accuracy in the deviation indicates the regularity in the formation of the structure which was built, considering the measurements of its walls, according to a strict and deliberate plan. The width of all the measured walls is around 55 centimetres. This is a typically Late Roman measurement, so that on the

basis of the wall width we can date the structure back to the Late Roman era.

The preserved remains in the vicinity of the Blatna bay were part of a church with probably one nave, medium dimensioned, turned eastward. There is the probability that the apse was on the eastern side, though there are no visible remains preserved. By applying a minor intervention, including the clearing of the area in the eastern part, it would be possible to establish whether there are any preserved remains of the wall on this side and whether the wall on the eastern side of the structure was apsidally shaped.

The marking Mohorov that comes with the described remains is very interesting. It has been derived from the name of the Late Roman saint, the Aquileian martyr Hermagoras. This titular has not been noted in Dalmatia, there is not a single Late Roman church that was dedicated to St. Hermagoras. This is the reason why the toponym from Krk should be specially stressed as it proves that this titular was known in Dalmatia. The ascent of the cult of Hermagoras on the island of Krk proves that there were intensive relations existing between northern Italy and Dalmatia. In the era of the late ancient times these relations were particularly expressed in the Ostrogothic period. The structure in the vicinity of the Blatna bay could therefore be dated back to the Ostrogothic period. A later period of its building could also be possible, so that the dating should be put within the framework of the time between the end of the 5th and the end of the 6th centuries.

Translated by J. Bilinić-Zubak